

Ny strategi for bygningsfredningen

Blot 70 ud af 7.143 fredede bygninger er opført efter 1945, det er alt for få i betragtning af, at de skal fortælle om en periode, hvor nutidens samfund er blevet formet. Hvis ikke der bliver fredet eksempler på bygninger, der fortæller om denne udvikling, ender vi med et kæmpe hul i vores viden og fælles hukommelse om det moderne Danmark.

Af Jens Toftgaard,
formand for
Det Særlige
Bygningssyn

Danmarks 7.143 fredede bygninger rummer vigtige og uerstattelige fælles værdier for nutiden såvel som for kommende generationer. Tilsammen kan de fortælle en mangfoldig historie om forandringer i arkitektur og samfund gennem mere end 500 år. Den ældre historie er dækket godt ind med herregårde og gamle byhuse, men en meget vigtig del af fortællingen mangler, fordi den nyere historie kun er meget sporadisk repræsenteret. I dag er der kun fredet ca. 70 bygninger opført efter 1945 og det til trods for, at det på mange måder er i denne periode, at nutidens samfund blev formet. Som rådgivende organ for kulturministeren på området har vi i Det Særlige Bygningssyn udarbejdet en strategi for bygningsfredningen i Danmark. Fordi det er vigtigt at tage hånd om hele Danmarks historie gennem de bygninger, vi freder.

Hvad skal vi frede fremover?

Der er mange store og væsentlige fortællinger at dække i den nyere historie fra 1945-75. Hvad med fremvæksten af vores velfærdssamfund, der bygningsmæssigt har ført til en eksplosion af vuggestuer, skoler, plejehjem, biblioteker og kollegier? Eller de over en million parcelhuse i Danmark der fortæller historien om helt nye boligidealer, livsformer og byggematerialer? Eller den almene boligbevægelse og drømmen om gode boliger til alle? For slet ikke at tale om den voldsomme udvikling inden for transport og energi, der har forandret vores land markant med havneanlæg, vindmøller, motorveje,

Det Særlige Bygningssyn har udarbejdet en strategi for bygningsfredningen i Danmark. Den kan hentes på slks.dk

tankstationer og siloer? Hvis ikke vi freder nogle eksempler på bygninger, der fortæller om denne udvikling, kommer der et kæmpe hul i vores viden og fælles hukommelse om det moderne Danmark.

Inkluderende fortællinger

Målet med strategien er en bred og inkluderende fredning uden blinde pletter. Det var i efterkrigstiden de første kvindelige arkitekter markerede sig, de skal selvfølgelig også findes på fredningslisten. Og så skal fredningen

dække bredt geografisk, for der er bygningskultur af national betydning over hele landet. Hvordan kan vi i fremtiden fortælle historien om den grønne omstilling uden Vestjyllands tidlige vindmøller, der banede vejen for en verdenssucces? Fredning er en anerkendelse af en bygnings kvaliteter og nationale betydning. Og der er – også af klimamæssige grunde – brug for at fremhæve kvaliteterne i efterkrigstidens byggeri, der udgør så stor en del af vores bygningsmasse.